

In het kort

Begroting 2023

Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2026. De eerste drie jaren is sprake van een sluitende begroting. In 2026 verandert de financieringsstructuur van de rijksoverheid. Dit kan grote gevolgen hebben voor onze inkomsten. Landelijk wordt hier een brede discussie over gevoerd met VNG, lokale overheden en het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De begroting 2023 is opgesteld in een onzekere tijd. Na de coronajaren 2020 en 2021 hoopten we op een stabiele toekomst na het overgangsjaar 2022. Met het uitbreken van een oorlog in Oekraïne worden we geconfronteerd met schaarste op de grondstoffenmarkt. Daarnaast leidden sancties tot het afsluiten van het Russisch gas. Deze gebeurtenissen hebben grote invloed op ons dagelijks leven. We hebben te maken met de hoogste inflatie sinds de oliecrisis in de jaren zeventig. Dit heeft gevolgen voor huishoudens, ondernemers en ook voor ons als lokale overheid. Door stijgende prijzen worden investeringen en onderhoud duurder, dat verwerken we in de begroting. We zetten ons in om te voorkomen dat mensen letterlijk en figuurlijk in de kou komen te staan.

Een ander gevolg van de oorlog is de komst van de Oekraïense vluchtelingen en de versnelde opvang van statushouders. In enkele weken hebben we samen met inwoners opvang gerealiseerd voor ongeveer 150 gevluchte Oekraïners.

De samenleving verandert en de druk op de gemeente neemt toe. De samenleving is mondiger en wil meedoen en meebeslissen. Ook nemen door verdergaande juridisering de juridische vraagstukken voor de gemeente toe. Verder zien we dat steeds meer taken vanuit het Rijk overgeheveld worden naar onze gemeente. Omdat de extra taken die we krijgen vaak groot en complex zijn, kunnen we dit als gemeente niet alleen. Samenwerking met Rijk, Provincie en de regio is hiervoor noodzakelijk. Onze uitgangspunten bij de aanpak zijn oplossingsgericht en transparant. We durven keuzes te maken, ook als dat lastig is. Dit is nodig om op alle terreinen voortgang te boeken.

Tot slot hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt. Er is meer vraag naar personeel dan aanbod. Het gevolg is hogere prijzen voor arbeid en veel openstaande vacatures. Om de basis op orde te krijgen en de nieuwe ambities en opgaven waar te maken vraagt dit een creatieve inzet van mensen, uitbreiding van de formatie en een strakke prioritering.

Samen streven wij naar een daadkrachtig, sociaal, verantwoordelijk, toegankelijk en veilig Heemstede. Wij zetten met lef fundamentele stappen in belangrijke vraagstukken, zoals de energietransitie, wonen, mobiliteit, natuurbehoud, jeugd en ondersteuning van (jonge) mantelzorgers. We zijn ons ervan bewust dat de toekomst onzekerheden brengt. We hebben vertrouwen dat de benodigde slag- en veerkracht aanwezig zijn om deze onzekerheden het hoofd te bieden. De stappen zetten wij samen met inwoners. In het bijzonder onze jonge inwoners, verenigingen, ondernemers en de raad. Belangrijk hierbij zijn transparante communicatie, tussentijdse evaluatie en het tonen van resultaat.

Wij doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

*Arianne de Wit - van der Linden
Wethouder Financiën*

Begroting 2023 in hoofdlijnen

Als gemeente willen we actief in verbinding staan met ál onze inwoners, door transparante en inclusieve communicatie. We ontwikkelen nieuwe vormen van samenwerking. Ook hebben we aandacht voor de jongere generatie, zodat de toekomst van Heemstede niet alleen vóór hen, maar ook door hen wordt vormgegeven. Kortom, in Heemstede zorgen we voor elkaar en is er ruimte voor de dialoog.

In dit document staan de belangrijkste speerpunten voor de komende jaren en voor 2023 in het bijzonder. De onderwerpen komen grotendeels overeen met de uitgaven in de infographic Begroting 2023 in een oogopslag. Voor meer overzicht is dit aangegeven in de tekst met *

Veilig wonen, werken en leven Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing*

Woonopgave

De woonbehoefte van inwoners verandert en de druk op de woningmarkt is groot. Gezinnen zoeken betaalbare woonruimte. Jongeren en kleinere huishoudens zoeken passende woonruimte. Daarnaast hebben wij de taak om Oekraïense vluchtelingen, statushouders en mensen die een beschermde woonomgeving nodig hebben te huisvesten. In de omgevingsvisie leggen we de bestuurlijke visie vast. Het geeft kaders voor de leefomgeving, waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn. Via de woonvisie kan de raad sturen op het woonbeleid van de gemeente. Het is de leidraad waarmee in 2023 nieuwe meerjarige prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en huurdersverenigingen worden gemaakt. Om dit vraagstuk op te pakken is daadkracht en lef nodig om te komen met oplossingen die buiten de gebaande paden liggen.

Verkeer, vervoer en waterstaat*

Verkeersveiligheid

Met de toename van woningbouw, evenementen en recreatiedruk neemt de verkeersintensiteit binnen de gemeente Heemstede toe. Door de ligging is Heemstede een doorstroombestemming, waarbij veel verkeer de gemeente doorkruist. Als gemeente blijven we hiervoor aan onze regionale partners aandacht vragen en zetten hier regionaal actief op in.

Veiligheid*

Heemstede behoort tot één van de veiligste gemeenten van Nederland en dat willen we zo houden. Speerpunt voor 2023 is de verdere verbinding tussen zorg en veiligheid. We willen eerder kunnen signaleren en preventief actie ondernemen. Hierbij hebben we aandacht voor woonoverlast, verward gedrag, kindermishandeling en kwetsbare ouderen. Daarnaast zetten we in op ondermijning en cybersecurity, waarbij de focus ligt op voorlichting en preventie.

Klimaatbestendig Heemstede

Volksgezondheid en milieu*

Klimaatneutraal in 2050

Deze doelstelling wordt door de energiecrisis urgenter. We zetten sterk in op de isolatie van de gebouwde omgeving om energie te besparen. We breiden het aantal energiecoaches uit, zodat wij inwoners hierbij kunnen ondersteunen. We moedigen lokale kleinschalige initiatieven aan die de transitie in de woonomgeving mogelijk maken. In 2023 pakken we het project Zonneparking boven de parkeerplaats sportpark Groenendaal op.

Daarnaast willen we dat inwoners meer klimaatadaptief bewust worden en daar naar gaan handelen. Dat doen we door de inzet van publiekscampagnes. We besteden hier extra aandacht aan bij uitvoering van gemeentelijke projecten. Alle projecten en herinrichtingen binnen Heemstede worden zoveel mogelijk klimaatadaptief uitgevoerd.

Het college zet in op een brede en integrale aanpak van de energieopgave. We onderzoeken hoe we kunnen ondersteunen door bestaande maatregelen te versnellen, projecten uit te breiden of extra maatregelen te treffen.

Verminderen hoeveelheid afvalstoffen en vergroten hergebruik van grondstoffen

We werken toe naar afvalverwerking met een zo klein mogelijke stroom restafval. Daarnaast willen we zo veel en goed mogelijke grondstofstromen. De wijze van afvalinzameling binnen Heemstede moet aansluiten bij de verbetering van het scheiden van verschillend afval. Dit kan per woonsituatie verschillen. We informeren onze inwoners en ondernemers actief over het belang van scheiden en zuiver houden van afvalstromen.

We zorgen voor elkaar

Een stevige sociale basis voor iedereen Sociaal domein*

We geven uitvoering aan het beleidsplan Sociaal domein. Daarbij leggen we de focus op verschillende doelgroepen, zoals mantelzorgers, kwetsbare jeugd/jongeren, ouderen en statushouders. We ondersteunen zoveel mogelijk op maat en dichtbij de eigen leefomgeving. Samen met onze partners van de Sociale Coalitie zetten we in op deskundigheid over kwetsbare personen en de lokale aanpak van eenzaamheid.

We willen dat iedereen in Heemstede volwaardig mee kan doen in de maatschappij. Met de werkgroep Toegankelijkheid en de klankbordgroep Wmo houden we aandacht voor de mogelijke verbeteringen van de toegankelijkheid in Heemstede.

Jeugdzorg

Vanaf 1 januari 2023 gaan de nieuwe overeenkomsten jeugdhulp in. Samen met andere gemeenten in Zuid-Kennemerland zoeken we naar een nieuwe manier van samenwerking met alle betrokken professionals. Met hen ontwikkelen we een manier waarbij jeugdhulp-aanbieders op één plaats alle vormen van zorg organiseren en aanbieden. Op deze manier kunnen we jeugdigen goed ondersteunen en laten we de zorg beter aansluiten bij de behoefte. We besteden veel aandacht aan preventie en stellen samen met de jongeren een jeugdakkoord op.

Zoals beschreven onder het kopje Veiligheid zetten we in 2023 in op versterking van de samenwerking tussen de domeinen Zorg en Veiligheid.

Opvang en huisvesting vluchtelingen en statushouders

De gemeente Heemstede draagt bij aan de opvang en huisvesting van vluchtelingen en statushouders. Dit vraagt oplossingen voor de korte termijn en een visie en plan voor de lange termijn. Daarmee krijgen we meer stabiliteit. We zorgen dat nieuwkomers goed landen in Heemstede. Dit vraagt veel van onze gemeentelijke organisatie. Zowel op het gebied van ruimte als in het sociale domein. Deze taak komt boven op de woonopgave die we als gemeente al hebben.

In 2023 gaan we aan de slag met een plan voor de lange termijn.

Sport, cultuur en recreatie*

Onderwijs*

Sport speelt een belangrijke rol in het sociale leven. Hierdoor kan iedereen blijven meedoen in Heemstede. Het is een belangrijk middel om de betrokkenheid en sociale verbinding binnen de gemeente te vergroten. Daarnaast zorgt sport ervoor dat jongeren weerbaar blijven. In 2023 starten we de evaluatie van het huidige cultuur- en onderwijs-aanbod. Dit doen we met verschillende betrokkenen zoals podia, stichtingen en scholen.

Zeker in de afgelopen jaren bleek hoe belangrijk openbaar groen is. Zowel de behoefte van mensen om de natuur op te zoeken, als het belang van groen in klimaatadaptatie en biodiversiteit. Er is een toenemende druk zichtbaar op het openbaar groen. De actualisatie van het groenbeleidsplan sluit aan op deze nieuwe ontwikkelingen. De waarden van groen staan centraal in ruimtelijke ontwikkelingen.

Samen richten we Heemstede in

Jeugd

De jeugd is onze toekomst en we willen hen zo goed mogelijk ondersteunen in hun ontwikkeling. Daarbij is het van belang dat iedereen zijn of haar talent zo goed mogelijk kan gebruiken en iedereen gelijke kansen krijgt. Om dit te bereiken zetten we in 2023 in op een jeugdakkoord. Dit kan de gemeente niet alleen. We hebben jongeren nodig om te komen tot een goed en gedragen stuk. We gaan hen nadrukkelijk betrekken bij het opstellen daarvan. Het Jeugdakkoord is een belangrijk instrument om te voorkomen dat kinderen moeten terugvallen op de Jeugdzorg. We zorgen ook voor schoolgebouwen met een gezonde omgeving en zetten in 2023 de eerste stappen in het Integraal Huisvestingsprogramma scholen met de nieuwbouw van de Nicolaas Beets.

Lokale democratie

Economie*

Heemstede wil een dorp zijn waarin iedereen mee kan doen en samen invulling geeft aan de toekomst van Heemstede. De gemeente geeft ruimte aan initiatieven van inwoners en stimuleert, faciliteert en verbindt. In 2023 gaan we aan de slag met nieuwe vormen van lokale democratie en nemen de uitkomsten uit het traject Quick Scan Lokale Democratie mee. We gaan de wijken in om ideeën op te halen en geven structurele financiële ruimte voor inwonersinitiatieven.

Uitvoeringskracht

Bestuur en ondersteuning*

Gemeenten in Nederland hebben een belangrijke plek gekregen om bij te dragen aan de oplossing van de huidige problemen. Het versterken van de organisatie is op meerdere onderdelen urgent en noodzakelijk. We willen voldoende uitvoeringskracht houden voor de taken die wij erbij hebben gekregen. We willen ook uitvoering kunnen geven aan de opgaven waarvoor we staan. We brengen de ambtelijke organisatie verder op orde. Zo blijven we opkomen voor de Heemsteedse belangen. We breiden de formatie verder uit om de ambities en de opgaven waar we als gemeente voor staan waar te kunnen maken.

Heemstede wil een aantrekkelijke en inclusieve gemeente zijn met voldoende uitvoeringskracht, waarin medewerkers met plezier werken en gaan voor de beste dienstverlening. Een gemeente die zelfstandigheid behoudt, maar de regio opzoekt voor een goede en constructieve samenwerking.